फल्गुणीपूर्व्वसमये ब्राह्मणानामुपोषितः । भक्ष्यान् फाणितसंयुक्तान् दत्त्वा सौभाग्यमर्च्छति ।
घृतक्षीरसमायुक्तं विधिवत् षष्टिकौदनं । उत्तराविषये दत्त्वा स्वर्गलोके महीयते । १२१
यद्यत् प्रदीयते दानमुत्तराविषये नरैः । महाफलमनन्तन्तद्भवतीति विनिश्चयः ।
हस्ते हस्तिरथं दत्त्वा चतुर्युक्तमुपोषितः । प्राप्नोति परमाल्लोकान् पुण्यकामसमन्वितान् ।
चित्रायां वृषभं दत्त्वा पुण्यगन्धांश्च भारत । चरन्त्यप्सरसां लोके रमन्ते नन्दने तथा ।
स्वात्यामथ धनं दत्त्वा यदिष्टतममात्मनः । प्राप्नोति लोकान् स शुभानिह चैव महद्यशः ।
विशाखायामनड्वाहं धेनुं दत्त्वा च दुग्धदां । सप्रासङ्गञ्च शकटं सधान्यं वस्त्रसंयुतं । १२०
पितॄन् देवांश्च प्रीणाति प्रेत्य चानन्त्यमश्नुते । नच दुर्गाण्यवाप्नोति स्वर्गलोकञ्च गच्छति ।
दत्त्वा यथोक्तं विप्रेभ्यो वृत्तिमिष्टां स विन्दति । नरकादींश्च संक्लेशान्नाप्नोतीति विनिश्चयः ।
अनुराधासु प्रावारं वस्त्राग्रं समुपोषितः । दत्त्वा युगशतञ्चापि नरः स्वर्गे महीयते ।
कालशाकन्तु विप्रेभ्यो दत्त्वा मर्त्यः समूलकं । ज्येष्ठायामृद्धिमिष्टां वै गतिमिष्टां स गच्छति ।
मूले मूलफलं दत्त्वा ब्राह्मणेभ्यः समाहितः । पितॄन् प्रीणयते चापि गतिमिष्टाञ्च गच्छति । १२५
अथ पूर्व्वाखाषाढासु दधिपात्राण्युपोषितः । कालवृत्तोपसम्पन्ने ब्राह्मणे वेदपारगे ।
पुरुषो जायते प्रेत्य कुले सुबहुगोधने । उदमन्थं ससर्पिष्कं प्रभूतमधिफाणितं ।
दत्त्वोत्तराखाषाढासु सर्व्वान् कामानवाप्नुयात् । दुग्धन्त्वभिजिते योगे दत्त्वा मधुघृतप्लुतं ।
धर्म्मनित्यो मणीषिभ्यः स्वर्गलोके महीयते । श्रवणे कम्बलं दत्त्वा वस्त्रान्तरितमेव वा ।
श्वेतेन याति यानेन सर्व्वलोकानसंवृतान् । गोप्रयुक्तं धनिष्ठासु यानं दत्त्वा समाहितः । १२८
वस्त्रराशिधनं सद्यः प्रेत्य राज्यं प्रपद्यते । गन्धाञ्छतभिषायोगे दत्त्वा सागुरुचन्दनान् ।
प्राप्नोत्यप्सरसां गन्धान् प्रेत्य गन्धांश्च शाश्वतान् । पूर्व्वभाद्रपदा योगे राजमाषान् प्रदाय तु ।
सर्व्वभक्षफलोपेतः स वै प्रेत्य सुखो भवेत् । औरभ्रमुत्तरायोगे यस्तु मांसं प्रयच्छति ।
स पितॄन् प्रीणयति वै प्रेत्य चानन्त्यमश्नुते । कांस्योपदोहनां धेनुं रेवत्यां यः प्रयच्छति ।
सा प्रेत्य कामानादाय दातारमुपतिष्ठति । रथमश्वसमायुक्तं दत्त्वाश्विन्यां नरोत्तमः । १३०
हस्त्यश्वरथसम्पन्ने वर्च्चस्वी जायते कुले । भरणीषु द्विजातिभ्यस्तिलधेनुं प्रदाय वै ।
गाः सुप्रभूताः प्राप्नोति नरः प्रेत्य यशस्तथा ।
॥ भीष्म उवाच ॥ इत्येष लक्षणोद्देशः प्रोक्तो नक्षत्रयोगतः । देवक्या नारदेनेह सा ऋषाभ्योऽब्रवीदिदं ।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि दानधर्म्मकथने चतुःषष्टोऽध्यायः ॥ ६४ ॥
॥ भीष्म उवाच ॥ सर्व्वान् कामान् प्रयच्छन्ति ये प्रयच्छन्ति काञ्चनं । इत्येव भगवानत्रिः पितामहसुतोऽब्रवीत् ।
पवित्रमथ चायुष्यं पितॄणामक्षयञ्च तत् । सुवर्णं मनुजेन्द्रेण हरिश्चन्द्रेण कीर्त्तितं । १३९
पानीयं परमं दानं दानानां मनुरब्रवीत् । तस्मात् कूपांश्च वापीश्च तडागानि च खानयेत् ।
अर्द्धं पापस्य हरति पुरुषस्येह कर्म्मणः । कूपः प्रवृत्तपानीयः सुप्रवृत्तश्च नित्यशः ।